

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 11.6.2026

HE 81/2026 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain, vankeuslain 10 luvun 1 §:n ja tutkintavankeuslain 6 luvun 1 §:n muuttamisesta
(Liitetyt asiat: LA9/2023; LA8/2024; LA11/2024; LA16/2024; LA25/2025)

Juho Lehto

Palliativisen lääketieteen professori, Ylilääkäri

Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunta, Tampereen yliopisto

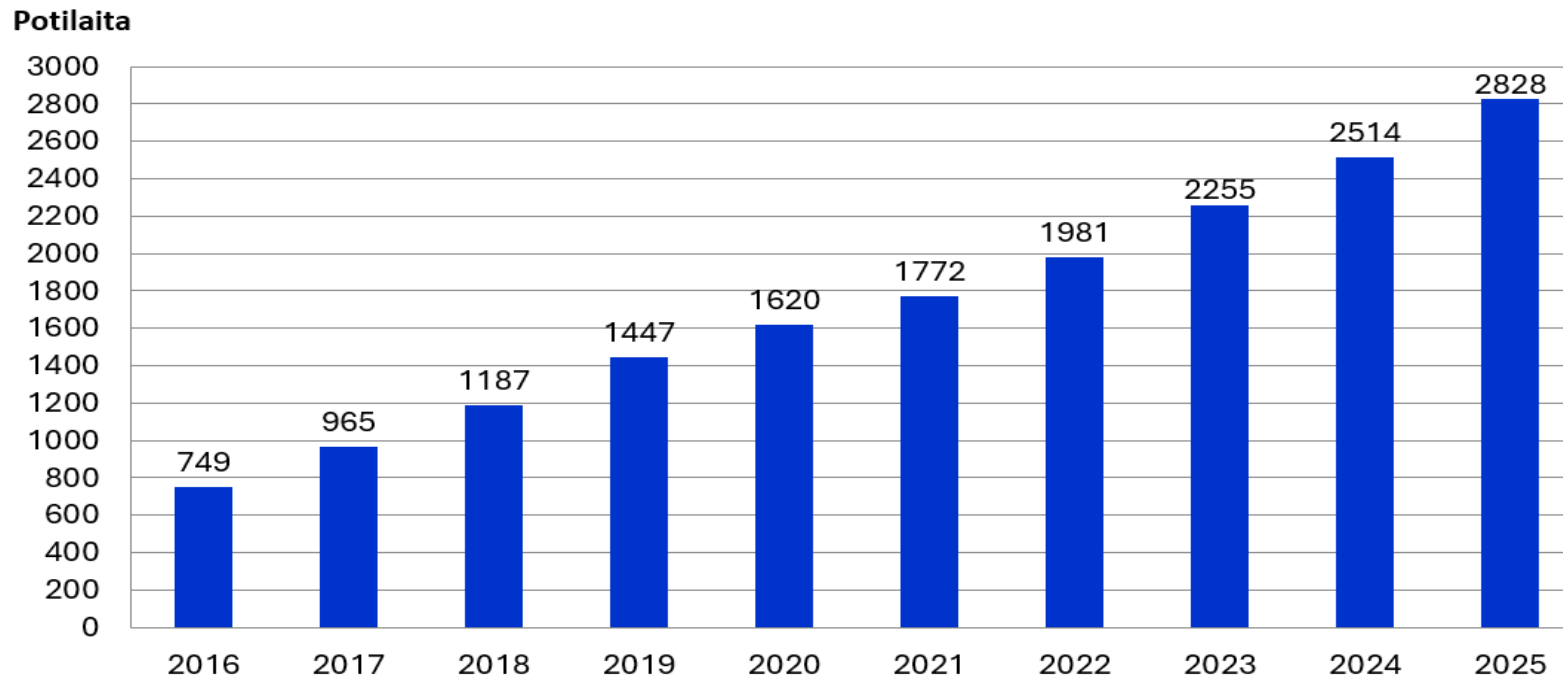
Palliativinen keskus ja kotisairaalapalvelut, Pirkanmaan hyvinvointialue

juho.lehto@tuni.fi, Puh. 050-4090974

Palliatiivisen hoidon tarve kasvaa

- Suomessa n. 60 000 ihmistä/vuodessa tarvitsee palliatiivista hoitoa
 - n. 30 000 elämän loppuvaiheessa ja n. 30 000 jo aiemmin
- Tarve lisääntyy Suomessa ja Euroopassa
 - Kuoleminen ”pitkäaikaissairauksiin” ja ikärakenne

Potilaat, joilla palliatiivinen hoitolinjaus TAYS:ssa

Miksi palliatiivisen hoidon kirjaukset lakiin?

1. Palliatiivisen hoidon aseman vakiinnuttaminen

- Ns. perinteiset terveydenhuollon alat eri asemassa
- Suositukset ovat tärkeitä, mutta velvoittavuus puuttuu

2. Palliatiivisen hoidon määritelmän tarkennus

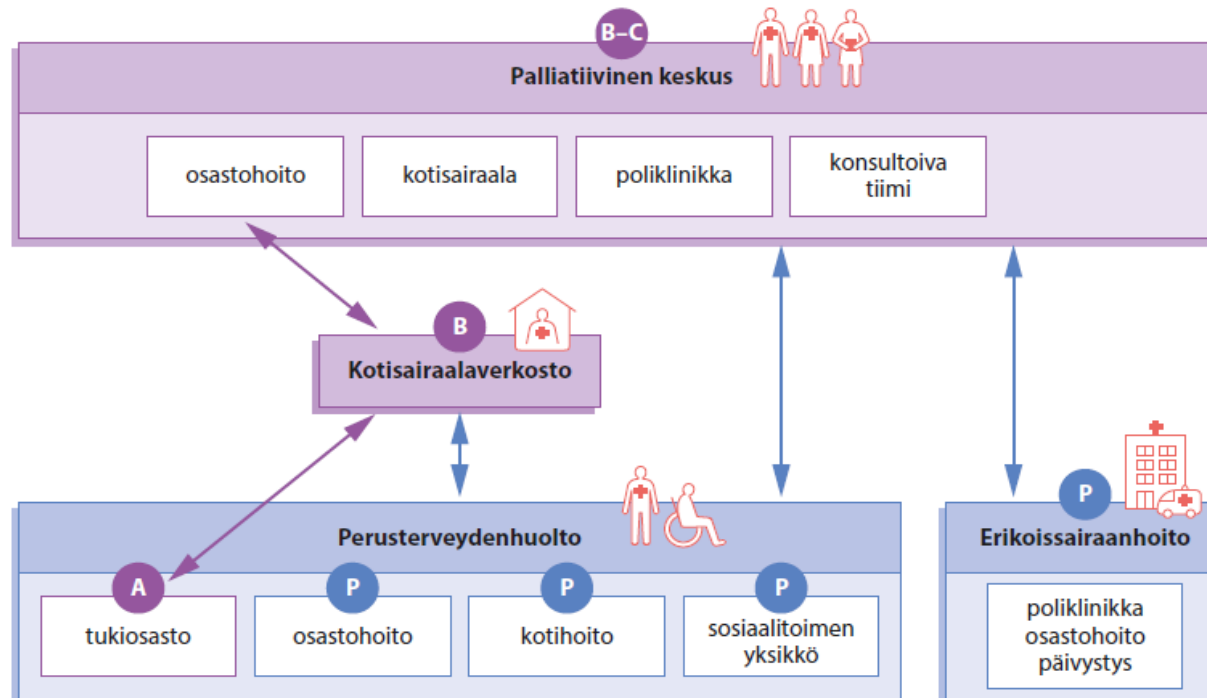
- Määritelmä ei ole palvelun järjestäjille tai tuottajille aina selvä
- Tiedetään mitä hoitoa ollaan järjestämässä tai antamassa

3. Palliatiivisen hoidon tarkentaminen hyvinvointialueiden velvoitteisiin

- Ei ole uusi asia, koska periaatteessa kuluu jo velvoitteisiin
- Kirjaus tekee palliatiivisen hoidon tasavertaiseksi muiden hoitomuotojen kanssa

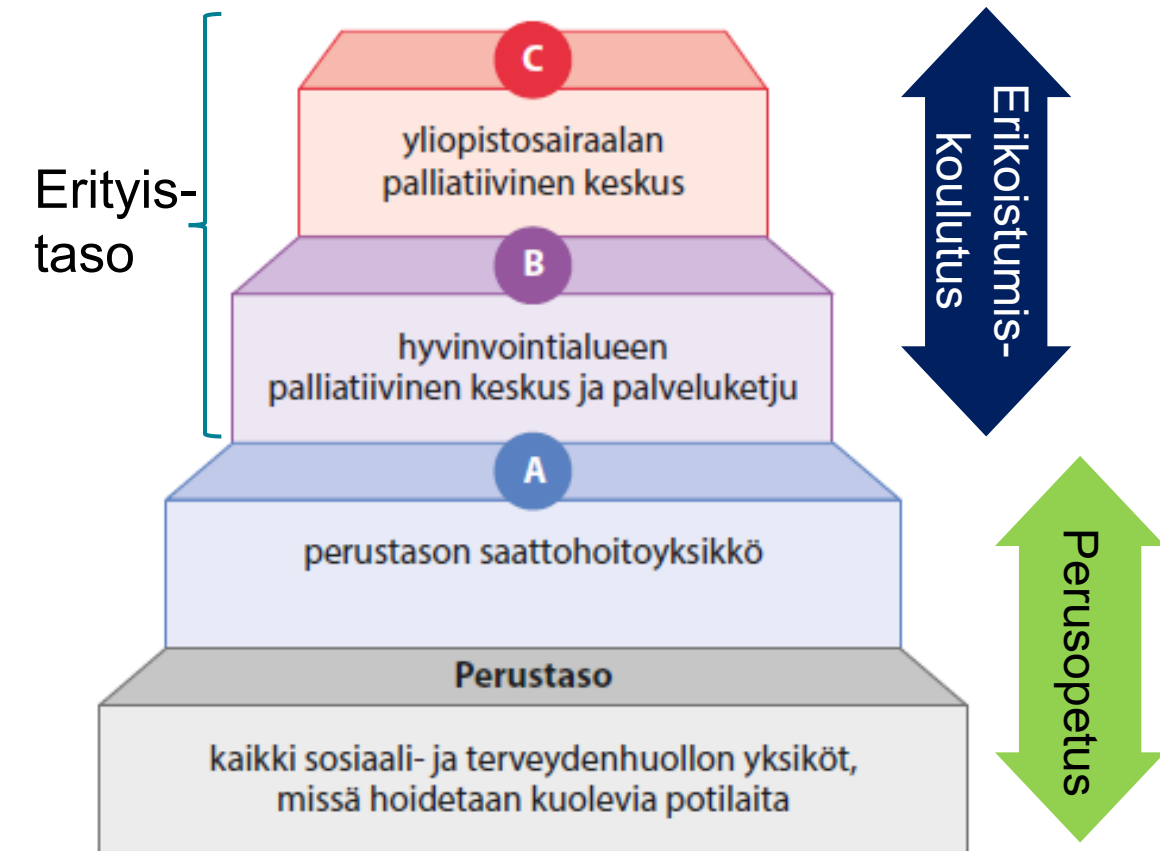
Palliatiivisen hoidon tarpeet ja tasot

- Palliatiivista hoitoa tarvitaan sekä perusterveydenhuollossa (PTH) että erikoissairaanhoidossa (ESH) -> **Esitetty lain kirjaus on tärkeä.**
- Palliatiivisen hoidon osaaminen ei kuitenkaan noudata ESH/PTH-rajaa -> **Potilaan oikeus tarvelähtöiseen hoitoon *palliatiivisen hoidon* perus- ja erityistasolla olisi hyvä kirjata selvästi ainakin lain perusteisiin.**

B/C = Erityistaso
A/P = Perustaso

Laadukas palliatiivinen hoito edellyttää laadukasta koulutusta

- Suomessa ei ole palliatiivisen lääketieteen erikoisalaa eikä yliopistollista jatkokoulutusohjelmaa, kuten useassa Euroopan maassa
- Palliatiivisen lääketieteen erikoislääkärikoulutuksen perustaminen olisi linjassa lakiin esitettyjen palliatiivisen hoidon kirjausten kanssa (STM:n arviossa)

STM 2019:68: Suositus palliatiivisen hoidon saatavuuden ja laadun parantamiseksi Suomessa

“Saattohoitovapaa”

- LA 25/2025

- Saattohoitovapaa tukisi kansalaisten mahdollisuutta osallistua läheistensä saattohoitoon
- Esitetty korvaus 24 arkipäivän ajalta on hyvin kohtuullinen ja pienempi kuin esim. Ruotsissa
- Kokonaiskustannus todennäköisesti pieni tai peräti neutraali
- Lainsäädännön valmistelu aloitteen pohjalta on kannatettavaa

Yhteenveto

- Palliatiivisen hoidon tarkentaminen terveydenhuoltolakiin on erittäin tarpeellista
- Kirjaukset lakiin turvaavat yhdenvertaisen ja tarvelähtöisen palliatiivisen hoidon saatavuutta
- Palliatiivisen lääketieteen erikoisala parantaisi palliatiivisen hoidon laatua Suomessa
- Saattohoitovapaa mahdollistaisi entistä useamman suomalaisten osallistumisen läheisensä saattohoitoon